

**ANALIZA STANU GOSPODARKI
ODPADAMI KOMUNALNYMI
NA TERENIE GMINY ŻAGAŃ
O STATUSIE MIEJSKIM**

ZA 2023 ROK

Żagań, kwiecień 2024 r.

I. Wstęp

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt. 10 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2519) każda gmina została zobligowana do dokonania corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Analizę w myśl art. 9tb ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2519) należy sporządzić w terminie do dnia 30 kwietnia za poprzedni rok kalendarzowy na podstawie sprawozdań złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, podmioty prowadzące punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych, podmioty zbierające odpady komunalne, informacji przekazanych przez prowadzących instalacje komunalne oraz na podstawie rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz innych dostępnych danych o czynnikach wpływających na koszty systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Sporządzanie sprawozdań przez wyżej wymienione podmioty za rok 2023 odbywało się w formie elektronicznej za pośrednictwem Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami (BDO). W związku z powyższym niniejsza analiza została sporządzona w ustawowym terminie, na podstawie sprawozdań, przesłanych w formie elektronicznej w systemie BDO, podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości na terenie Miasta Żagań, podmiotów zbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości na terenie Miasta Żagań, Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), mieszczącego się przy ul. Przyjaciół Żołnierza 62 w Żaganiu oraz rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi i innych dostępnych danych o czynnikach wpływających na koszty systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

II. Zagadnienia ogólne

Zgodnie z art. 6c ust 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach gminy są obowiązane do zorganizowania odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy. Gmina Żagań o statusie miejskim objęta systemem odbierania odpadów komunalnych zamieszkałe nieruchomości położone w jej granicach administracyjnych.

Metodą ustalania miesięcznej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi jest iloczyn liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość i stawki opłaty uchwalonej przez Radę Miasta Żagań. W okresie od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych z terenu Gminy Żagań o statusie miejskim odbywał się na podstawie umowy zawartej z Miejskim Przedsiębiorstwem Oczyszczania i Robót Drogowych Sp. z o.o. z Żagania. Firma została wybrana w trybie przetargu nieograniczonego.

Odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych w 2023 roku realizowany był na podstawie zawartych indywidualnych umów lub zleceń pomiędzy właścicielami tych nieruchomości, a przedsiębiorcami posiadającymi wpis do Rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu miasta Żagań, który prowadzi Burmistrz Miasta Żagań.

Zasady funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w 2023 roku określa „Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Żagań o statusie miejskim” - *Uchwała nr XXV/80/2020 Rady Miasta Żagań z dnia 29 grudnia 2020 r. oraz Uchwała nr LIX/395/2023*

z 27 stycznia 2023 roku zmieniająca uchwałę Nr XXV/80/2020 Rady Miasta Żagań w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Żagań o statusie miejskim.

Częstotliwość wywozu odpadów komunalnych z terenu miasta Żagań w roku 2023 była dostosowana do zapisów powyższego regulaminu.

Na terenie Miasta Żagań prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów komunalnych, w ramach której wydzielane są następujące frakcje odpadów:

- papier,
- tworzywa sztuczne i metale,
- szkło i odpady opakowaniowe ze szkła,
- opakowania wielomateriałowe,
- zużyte baterie i akumulatory,
- przeterminowane leki,
- odzież i tekstylia,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- zużyte opony,
- odpady wielkogabarytowe np. meble,
- bioodpady
- odpady budowlane i rozbiórkowe z gospodarstw domowych.

Selektywnie zebrane odpady gromadzone są przez mieszkańców w kolorowych workach (zabudowa jednorodzinna) i pojemnikach (zabudowa wielorodzinna):

- worek/ pojemnik koloru żółtego – tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe,
- worek/ pojemnik koloru niebieskiego – papier i tektura,
- worek/ pojemnik koloru zielonego – szkło i odpady opakowaniowe ze szkła,
- worek/ pojemnik koloru brązowego – odpady ulegające biodegradacji.

Pozostałości z sortowania odpadów komunalnych czyli „zmieszane” odpady komunalne gromadzone są w workach lub pojemnikach koloru czarnego.

Na terenie Gminy Żagań o statusie miejskim przy ul. Przyjaciół Żołnierza 62 działa Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), do którego mieszkańcy własnym transportem mogą dostarczać odpady gromadzone w sposób selektywny pochodzące z nieruchomości zamieszkałych z terenu miasta.

Ponadto, na terenie Żagania rozmieszczone są punkty zbierania przeterminowanych leków:

- Urząd Miasta Żagań – Plac Słowiański 17,
- Apteka „CENTRUM ZDROWIA” – Plac Słowiański 14,
- Apteka „ESKULAP” – ul. Kopernika 3A,
- Apteka „POD KOTWICĄ”- ul. Pomorska 1,
- Apteka „MEDEA” – ul. Świerkowa 1,
- Apteka „DBAM O ZDROWIE” – ul. Reymonta 2,
- Apteka „DBAM O ZDROWIE” – ul. Bracka 17.

Dodatkowo przy ulicy Żarskiej w Żaganiu (przed Publiczną Szkołą Podstawową Nr 7) powstał Miejski Punkt Elektroodpadów, do którego mieszkańcy mogą wrzucać zużyte baterie, tonery, żarówki czy drobne elektroodpady.

III. Ocena możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

Na terenie Gminy Żagań o statusie miejskim nie ma możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych. Wykonawcy w 2023 roku przekazywali odebrane od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych posegregowane odpady komunalne, bioodpady stanowiące odpady komunalne oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych, do:

- instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych - Zakładu Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o. Marszów 50A, 68-200 Żary,
- PreZero Dolny Śląsk sp. z o.o.- Instalacja komunalna MBP w Szprotawie, nr miejsca prowadzenia działalności 0008/000004041
- Eneris Recupyl Sp. z o.o., nr miejsca prowadzenia działalności 0002/000004428, Stanowice 29, 66-450 Bogdaniec,
- Terra Recykling Sp. z o. o., nr miejsca prowadzenia działalności 0004/000000071, ul. Traugutta 42, 05-825 Grodzisk Mazowiecki,
- ELEKTRORECYKLING S.A., nr miejsca prowadzenia działalności 0007/000005999, Sękowo 56 B, 64-300 Nowy Tomyśl,
- S.C. WALDI Jarosław i Łukasz Szałęga, nr miejsca prowadzenia działalności 0001/000015343, 67-300 Szprotawa, ul. Rolna 2,
- Zakłady Usługowe Zachód sp. z o.o. Modułowa instalacja pomocniczo-uzupełniająca, ul. Przemysłowa 67-300 Wiechlice,
- 000009737 - Instalacja Termicznego Przekształcania Odpadów, Centrum Onkologii, 85-796 Bydgoszcz, ul. Izabeli Romanowskiej 2.

IV. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi

Zapewnienie budowy, utrzymania i eksploatacji instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych w tym instalacji komunalnych, własnych lub wspólnych z innymi gminami, jest zadaniem własnym gminy z zakresu ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Inwestycją realizowaną w powyższym zakresie przez członków Łużyckiego Związku Gmin było „Projektowanie i budowa Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Marszowie” w ramach projektu pt.: „Gospodarka odpadami w obrębie powiatów żarskiego i żagańskiego” realizowanego przez Zakład Zagospodarowania Odpadów Spółka z o. o. (obecnie Łużyckie Centrum Recyklingu Sp. z o. o.).

Projekt współfinansowany był przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko. Całkowita wartość Projektu: 128 126 726,49 zł brutto, w tym: Wartość dofinansowania: 59 348 596,88 zł. Pożyczka z NFOŚiGW: 35 357 538,00 zł. Inwestycję zakończono w styczniu 2015 roku.

W celu zapewnienia utrzymania czystości i porządku na swoim terenie gmina tworzy w sposób umożliwiający łatwy dostęp wszystkim mieszkańcom gminy punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

W 2023 roku umowę na prowadzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, Gmina Żagań o statusie miejskim zawarła z Miejskim Przedsiębiorstwem Oczyszczania i Robót Drogowych Sp. z o. o. W PSZOK przyjmowane są, powstające wyłącznie w gospodarstwach domowych na terenie Miasta Żagań, następujące odpady:

- nadwyżki odpadów selektywnie zebranych (papier, szkło, tworzywa sztuczne, metale, odpady ulegające biodegradacji, opakowania wielomateriałowe i odpady zielone),
- przeterminowane leki,
- zużyte baterie i akumulatory,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- odpady budowlane i rozbiórkowe pochodzące z gospodarstw domowych (w ilości do 1 m³ rocznie z jednej nieruchomości),
- zużyte opony (4 sztuki rocznie z jednej nieruchomości),
- tekstylia i odzież.

Nie stwierdzono konieczności podjęcia dodatkowych zamierzeń inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

V. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w podziale na wpływy, wydatki i nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

1) Odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych odebranych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych oraz prowadzenie Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych – 7 868 283,13 zł .

2) Koszty administracyjne – 248 066,00 zł (wynagrodzenie pracowników, ubezpieczenie społeczne, fundusz pracy, szkolenia itp.).

3) Dochody z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2022 r. – 8 589 237,65 zł .

4) Zaległości na dzień 31.12.2023 r. – 142 235,60 zł .

5) Nadpłaty na dzień 31.12.2023 r. – 34 190,77 zł .

Miesięczne stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi obowiązujące w 2023 r.:

Uchwała Nr LI/335/2022 Rady Miasta Żagań z dnia 28 października 2022 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości stawki tej opłaty i ustalenia wysokości stawki tej opłaty na terenie Gminy Żagań o statusie miejskim

▪ stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi zbieranymi i odbieranymi w sposób selektywny – **36,00 zł** miesięcznie od każdego mieszkańca zamieszkującego daną nieruchomość,

▪ stawka opłaty podwyższonej za gospodarowanie odpadami komunalnymi - **uchwalono stawkę dwukrotnie podwyższoną tj. 72,00 zł** miesięcznie od każdego mieszkańca zamieszkującego daną

nieruchomość w przypadku nie wypełniania obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny.

W przypadku, gdy właściciel nieruchomości zabudowanej budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostuje bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym, zwalnia się go w części z wyżej wymienionej opłaty w wysokości 5,00 zł miesięcznie. (*Uchwała Nr XIX/20/2020 Rady Miasta Żagań z 24 kwietnia 2020 r. w sprawie zwolnienia z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowy*).

VI. Liczba mieszkańców

Liczba mieszkańców miasta Żagań zameldowanych na dzień 31 grudnia 2023 r. (na podstawie danych z ewidencji ludności gminy) – 22 681.

Liczba nieruchomości zamieszkałych na terenie miasta Żagań, z których zostały odebrane odpady komunalne (wg. stanu na dzień 31.12.2023 r.) – 2 680.

W 2023 roku systemem gospodarowania odpadami objęto: 19 832 osoby, zebrano 2 655 deklaracji.

W roku 2023 wszyscy mieszkańcy składający deklarację byli objęci systemem selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.

W 2023 roku do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych przy ul. Przyjaciół Żołnierza 62 w Żaganiu zostały przywiezione odpady segregowane 5 166 razy.

VII. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12.

W 2023 roku Straż Miejska w Żaganiu przeprowadziła łącznie 53 kontrole w zakresie posiadania przez właścicieli nieruchomości niezamieszkałych z terenu miasta Żagań właściwych umów i rachunków na wywóz odpadów komunalnych. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości w tym zakresie. Ponadto przeprowadzono 68 kontroli nieruchomości niepodłączonych do istniejącej sieci kanalizacyjnej, w zakresie przestrzegania zapisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach – posiadanie umów oraz dowodów uiszczania opłat za opróżnianie zbiorników bezodpływowych i osadników w przydomowych oczyszczalniach ścieków. W 2023 r. na terenie Gminy Żagań o statusie miejskim nie wydano decyzji administracyjnych wobec właścicieli nieruchomości zamieszkałych.

VIII. Ilość i rodzaje odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie Gminy Żagań o statusie miejskim

- 1. Dane zawarte w sprawozdaniach za 2023 rok wykazały, iż ilości poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych odebranych od właścicieli nieruchomości oraz zebranych przez podmioty zbierające odpady komunalne z terenu Miasta Żagań, w 2023 roku kształtowały się dla danych rodzajów odpadów, następująco:**

- niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne (kod 20 03 01) – 5010,8000 Mg,
- opakowania z papieru i tektury (kod 15 01 01) – 354,6500 Mg,

- opakowania z tworzyw sztucznych (kod 15 01 02) – 585,5400 Mg,
- opakowania z metali (kod 15 01 04) – 68,3590 Mg,
- opakowania ze szkła (kod 15 01 07) – 449,7200 Mg,
- zużyte opony (kod 16 01 03) – 0,2400 Mg,
- odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów (kod 17 01 01) – 41,4700 Mg ,
- gruz ceglany (kod 17 01 02) – 223,1400 Mg,
- odpadowa papa (kod 17 03 80) – 1,0400 Mg,
- zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02, 17 09 03 (kod 17 09 04) – 2,3400 Mg,
- leki przeterminowane inne niż wymienione w 20 01 31 (kod 20 01 32) – 0,5292 Mg,
- Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny – zużyte igły i strzykawki (kod 20 01 99) – 0,0044 Mg,
- odpady ulegające biodegradacji (kod 20 02 01) – 1 637,62 Mg,
- inne odpady nieulegające biodegradacji (kod 20 02 03) – 247,8600 Mg,
- odpady z targowisk (kod 20 03 02) 1,5000 Mg,
- opady wielkogabarytowe (kod 20 03 07) – 214,0200 Mg.

Razem – 8 838,8326 Mg

2. Odpady segregowane zebrane w PSZOK w 2021 r.– ogółem 1 048,3900 Mg:

- opakowania z papieru i tektury (kod 15 01 01) – 19,5400 Mg,
- opakowania z tworzyw sztucznych (kod 15 01 02) 4,9400 Mg,
- opakowania ze szkła (kod 15 01 07) – 10,0200 Mg,
- zużyte opony (kod 16 01 03) – 54,4400 Mg,
- odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów (kod 17 01 01) – 431,6000 Mg,
- zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06 (kod 17 01 02) – 94,9400 Mg,
- baterie i akumulatory (kod 20 01 34) – 0,0600 Mg,
- zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne (20 01 35) – 11,5100 Mg,
- zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 35 (kod 20 01 36) – 5,0000 Mg,
- odpady ulegające biodegradacji (kod 20 02 01) – 36,8400 Mg,
- opady wielkogabarytowe (kod 20 03 07) – 379,5000 Mg.

3. Ilości i rodzaje odebranych nieczystości ciekłych

Zgodnie z danymi uzyskanymi na podstawie złożonych za rok 2023 kwartalnych sprawozdań przedsiębiorców posiadających zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i osadników w przydomowych oczyszczalniach ścieków oraz transportu nieczystości ciekłych, ilości odebranych nieczystości ciekłych z terenu Miasta Żagań wyniosła 14 117,1m³.

IX. Ilość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne, odbieranych z terenu gminy Żagań o statusie miejskim oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych:

- 1) Masa niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych (kod odpadu 20 03 01) odebrana z terenu miasta Żagań – 5 010,8000 Mg,
- 2) Masa bioodpadów stanowiących odpady komunalne (kod odpadu 20 02 01, 20 01 08) – 1 674,46 Mg,
- 3) Masa bioodpadów stanowiących odpady komunalne posegregowanych i poddanych recyklingowi u źródła – 98,0000 Mg
- 4) Masa odpadów, powstała po sortowaniu zmieszanych odpadów komunalnych odebranych, przekazanych do składowania (kod 19 05 99) – 885,1554 Mg.

X. Uzyskane poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych;

Osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych – 36,54 %

XI. Masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy.

Masa odpadów, powstałych po sortowaniu odpadów niesegregowanych oraz odpadów selektywnie odebranych i zebranych, przekazanych do termicznego przekształcania – 248,3272 Mg

Stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do odebranych i zebranych odpadów komunalnych – 2,73%.

Analizę opracowała: Magdalena Firka